

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21

1000 Ljubljana

gp.mju@gov.si

Naš znak: 2280/17/IZS-ML
Datum: 19.5.2017

Zadeva: Pripombe na osnutek nove Uredbe o zelenem javnem naročanju
Zveza: Vaš dopis št. IPP 007-1000/2015/71

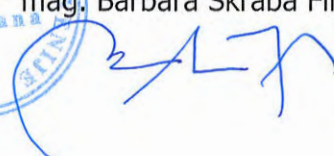
Spoštovani,

Skladno z vašim pozivom za posredovanje pripomb na Uredbo o zelenem javnem naročanju, vam posredujemo pripombe in komentarje v prilogi tega dopisa.

Z lepimi pozdravi,

Predsednik komisija za trajnostno gradnjo
Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str., l.r.

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

PRIPOMBE IN KOMENTARJI NA UREDBO O ZELENEM JAVNEM NAROČANJU

4. člen, 1. odstavek, 13. točka

Komentar: Določiti je potrebno ali gre za trajnostno gradnjo, ali sNES ter izdelati merila za okoljsko primerno stavbo.

4. člen, 3. odstavek

Komentar: Prav bi bilo, da se med predmete o obveznem zelenem javnem naročanju vključi več predmetov, kar se tiče strojne opreme, sistemov in naprav, ki pogosto nastopajo pri javnih naročilih in predstavljajo precej velik delež od celotnega zneska javnih naročil in pomemben delež pri varovanju okolja (npr. uporabo obnovljivih virov energije, energijska učinkovitost naprav in sistemov v stavbah, uporaba okoljsko sprejemljivih materialov in snovi v sistemih, ki zagotavljajo manj ogljičnega odtisa, manj nevarnih ali škodljivih emisij itd.). Kot npr.:

- hladilniki tekočin zrak-voda, voda-voda, zemlja-voda, zrak-zrak itd. (Uredba EU št. 2281/2016 -zahteve za okoljsko primerno zasnovo izdelkov za toplozračno ogrevanje, izdelkov za hlajenje in visokotemperaturnih procesnih ohlajevalnikov ter ventilatorskih konvektorjev)
- klimatske naprave (Uredba komisije EU št. 206/2012- zahteve za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev)
- prezračevalne naprave (Uredba komisije EU št. 1253/2014 – zahteve za okoljske primerne zasnovane prezračevalnih enot)
- obtočne vodne črpalke (Uredba komisije EU št. 641/2009 -zahteve za okoljsko primerno zasnovano vodnih obtočnih črpalk)

6. člen, 1. odstavek

V prvi alineji bi se moral tekst "energijska učinkovitost in uporaba obnovljivih oziroma alternativnih virov energije nadomestiti z besedilom "energijsko performančnost;"

Obrazložitev: Energijska performančnost zajema več kot učinkovitost in OVE: zajema v prvem koraku najpomembnejše, nižanje (vršnih in/ali skupni) potreb po energiji, potem oboje naštetu: URE in OVE, ter v četrtem koraku ohranjanje takšnih performanc skozi obratovanje!

6. člen, 2. odstavek

Komentar: Iz besedila "(2) Naročnik mora javna naročila, ki vključujejo predmete iz 4. člena te uredbe, oddati tako, da se v posameznem naročilu izpolni vsaj naslednji cilj:" ni jasno ali morajo biti izpolnjeni vseh 26 v nadaljevanju naštetih ciljev ali en sam (zahteva je zapisana v ednini) ali samo tisti, ki so primerni na podlagi razpisovalčeve presoje. Opozarjamo tudi na dejstvo, da 50% OVE ali visokega izkoristka ni mogoče vedno in povsod doseči, razen če ni mišljeno samo nakup takšne električne energije.

6. člen, 2. odstavek, 1. točka

Komentar: Določilo je v današnjih razmerah neizvedljivo in bi ob skrajnem upoštevanju pomenilo zastoj vseh investicij. Sedanji viri so namreč omejeni, izgradnja nekega novega objekta npr. športne dvorane pa torej ne bi bila izvedljiva, če distributer (oz. prodajalec elek. energije) ne bo imel na razpolago zadostnih virov.

6. člen, 2. odstavek, 9. točka

Komentar: Ni definicije do kakšne izhodne moči klimatskih naprav gre. Potrebno je bolj natančno definirati ali navesti ustrezno veljavno direktivo EU, ki definira primerno okoljsko zasnovano klimatskih naprav. Poleg tega je potrebno določiti energijski razred (A++ ali A+++)) pri čemer je potrebno upoštevati trenutno veljavno EU Zakonodajo in direktive ter uredbe.

6. člen, 2. odstavek, 11. točka

Komentar: Popraviti je potrebno letnico izdaje uradnega lista, pravilna letnica je 2013 in ne 2016.

Poleg tega je postavljen zelo visok kriterij, razred A+ ali boljši, kar velja za toplotne črpalke-srednje in nizko temperaturne). Na trgu toplotnih črpalk je trenutno zelo malo naprav, ki dosegajo te učinkovitosti (vir Eurovent.org). Velja predvsem za večje naprave (od 70-400 kW).

6. člen, 2. odstavek, 15. točka

Komentar: Dikcija iz 15. točke je prisotna sicer v malo drugačni obliki v prejšnji Uredbi, natančneje v točki 7.1.4/2 Priloge 7 k Uredbi. V obeh primerih, torej v obstoječi in v predlogu nove Uredbe, pa je navedena zahteva, da je pri projektiranju/gradnji stavb potrebno uporabiti delež lesa ali lesnih tvoriv najmanj 30 % prostornine vgrajenih materialov (brez notranje opreme, pritlične plošče in spodaj ležečih konstrukcij). V praksi so to naročniki v javnih naročilih zahtevali neselektivno, ne glede na vrsto, namen in velikost objekta ter lokacijo objekta oz. veljavni prostorni akt. Ponudniki pa so morali podati le izjavo, da bodo dosegli ta pogoj, včasih pa je bil v

fazi ponudbe celo zahtevana tabela s prikazom količin vseh vgrajenih materialov iz katerega se vidi izpolnjevanje pogojev. Opozarjamo, da je 30 % lesa oz. lesnih tvoriv (tudi 20 %, če se 10 % nadomesti z materiali z znakom za okolje tipa I ali III) izredno visoka zahteva. Še več, hitro se izkaže, da ne samo predelne stene in tlaki, ampak tudi nosilna konstrukcija in streha morajo biti iz lesa. Mislim, da je ta dikcija v bistvu izrazito nerodno zapisana želja, da se v Sloveniji začne uporabljati les v večji meri tudi v gradbeništvu, lahko celo da izvira iz lobističnih pobud ponudnikov lesenih montažnih objektov. Verjetno pa si nobeden ne predstavlja, da bi npr. Pediatrična klinika v Ljubljani ali npr. stavbe na Krasu morala biti izdelana tako, da je njena konstrukcija pretežno lesena. Menimo, da bi v točki 15. 2. odstavka 6. člena morala biti neka varovalka, ki bi omogočala naročnikom, da selektivno zahtevajo ta pogoj oz. da ga zahtevajo takrat, ko je to smiselno.

Podpiramo sisteme, kjer se projektant glede na naravne danosti lokacije, prostorske akte, namen in velikost objekta itd. odloča kako bi prispeval k varstvu okolja v čim večji, seveda razumni meji. To je kar primerno urejeno pri DGNB in drugih tovrstnih sistemih okoljskega certificiranja. Npr. če ni možno oz. smiselno na enem področju nekaj doseči, lahko to dosežemo na drugem, tretjem itd. Vsa področja oz. ukrepi so točkovani in če projektant s predvidenimi rešitvami nabere dovolj točk je njegov projekt okoljsko sprejemljiv. Npr. Nemčija za javne objekte zahteva doseganje srebrnega standarda, kar ni najnižji niti najvišji nivo in s tem daje lep zgled privatnim investitorjem.

6. člen, 2. odstavek, 22. točka

Predlagamo, da naj se ta točka glasi: "22. razsvetljava v notranjih prostorih omogoča uporabo predstikalnih naprav z možnostjo zatemnjevanja pri 40 % vseh sijalk, v kolikor namen prostorov in izbran tip sijalk to omogočajo oz. je glede na namen prostorov to smiselno;"

Komentar: Prvotna zahteva je dokaj stroga in zgolj zapoved morebiti ne vodi k cilju, ampak le višji investiciji. Potrebno je dodati še smiselni in ekonomski vidik. Zakaj bi vgrajevali nekaj, kar se kasneje ne bi uporabljalo? Zato predlagamo zgoraj navedeno spremembo.

6. člen, 5. odstavek

V petem odstavku je potrebno številko "17." zamenjati z številko "15."

Komentar: Sprememba je potrebna, saj gre za očitno pomoto. Hkrati dajemo enak komentar kot 15. točki drugega odstavka 6. člena.

7. člen, 4 odstavek, četrta alineja

Komentar: Katero je to »posebno orodje« za izračun emisij CO₂ pri gradnji? Ker se za gradnjo stavb uvaja »posebno orodje«, ga je potrebno podrobno definirati, če ne bo zmešnjava kot je sedaj

pri »energijski učinkovitosti«, ki je nesledljiva, nedokazljiva... Zanima nas tudi zakaj ni pri tej uredbi izhodišče »skoraj nič-energijska stavba«, oziroma za določen odstotek še višje postavljen kriterij?

7 člen, 7. odstavek

Sedmi odstavek je potrebno popraviti kot sledi: "(7) Kadar je to skladno s stroškovno učinkovitostjo, ekonomsko izvedljivostjo, širšo trajnostjo, tehnično ustreznostjo in zadostno konkurenco ter je predmet javnega naročanja vezan na rabo energije, naročnik okoljski vidik energijske učinkovitosti performančnosti v postopek javnega naročanja vključi na en ali več načinov iz drugega odstavka tega člena, pri čemer zahtevo ali merilo opredeli s sklicevanjem na najvišji razred energijske učinkovitosti performančnosti, ki ga dosega blago na trgu. Naročnik javno naročilo oblikuje tako, da se glede na celoten predmet naročanja doseže najboljša mogoča energetska učinkovitost performančnosti. Javna naročila storitev, ki imajo znaten energetski vidik, pa naroča ob upoštevanju možnosti dolgoročnega prihranka energije. Pri naročanju storitev naročnik zahteva, da jih ponudniki opravljajo z uporabo blaga, ki izpolnjuje zahteve najvišjega razreda energijske učinkovitosti performančnosti, razen če uporaba blaga ni neposredno povezana s predmetom naročanja, ponudnik že razpolaga s potrebnim blagom ali namerava za izvedbo naročila uporabiti rabljeno blago."

Komentar: Je energijska učinkovitost pri stavbah mišljena tista, ki je pri REI (še danes) določena samo na podlagi rabe energije za ogrevanje? Za vse vrste stavb kar enako, ne glede ali je bolnišnica (24/7) ali pisarniška stavba (10/5)? »Najvišji razred energijske učinkovitosti/performancečnosti« je potrebno opredeliti, če to predstavlja kriterij!

7. člen, 10 odstavek

Doda naj se novi odstavek: "Naročnik mora v fazi priprav za naročilo (pred izvedbo razpisa in naročila) preučiti izvedljivost upoštevanja določil predmetne uredbe in na podlagi te pripraviti PN. Kot izvedljivost se štejejo vsebina, možnost upoštevanja, način upoštevanja, količina upoštevanja. Svoje zahteve mora jasno opredeliti v fazi povpraševanja (javnega razpisa), te pa morajo biti argumentirane in izvedljive.

Omenjene obveznosti ne sme prenesti na ponudnike, razen če je takšna predhodna preveritev oz. predhodno specificiranje zahtev predmet ločenega (samostojnega) javnega naročila."

Komentar: V uredbi pogrešam večjo vlogo investitorja oz. večjo vlogo potrebnega znanja, ki ga mora prikazati in vložiti investitor v fazi priprave javnega razpisa. Zato je potrebno uredbo dopolniti s tem, da je za uresničevanje zahtev primarno odgovoren naročnik (v primeru gradnje investitor), ki mora predmet naročila predhodno preučiti in svoje zahteve strokovno predhodno preveriti.

Priloga 1, 46. točka

Komentar: V tej točki se omenja projekt izvedenih del, ki pa v ničemer ne vpliva na izpolnjevanje zahtev uredbe. Sprašujemo pa se zakaj uredba nikjer ne omenja, da bi investitor po končani gradnji moral dokazati upoštevanje uredbe. To bi se lahko dokaj enostavno izvedlo v npr. posebni prilogi dokazne dokumentacije, ki jo pripravi izvajalec ali s strani naročnika za to angažirani inženir.